

Nakon ostavke RR vlade.

Grdni neuspjeh dra Ninčića u politici prema Italiji, koja je iza njegovih leđa napravila onako krupnu stvar, kao što je talijansko-albanski ugovor, prisilio ga je, da dade ostavku, koja je zatim povukla za sobom i ostavku čitave vlade.

No to je samo vanjski povod ostavke. Pravi unutarnji razlog leži u tome, što je njezin položaj, unatoč brojčane većine u parlamentu, uslijed neprestanih nesuglasica između obiju vladinih stranaka, radikalna i radićevska, te uslijed kriza u strankama samim postao neizdrživ. I radikalna i radićevska stranka pate od unutarnje bolesti, pa je bila bolesna i vlada, koju su te stranke sačinjavale. Zato nije vlada mogla, unatoč ogromne većine, da pokaže rezultate ma ikakvoga rada. Uzunovićev je režim najjaloviji od svih, što smo ih imali.

Neodrživost svoga režima osjećala je već dugo i sama vlada. Sam šef vlade gosp. Uzunović, koji je inače davao izjave, da je vlada stalna, počeo je govoriti o potrebi promjene pravca unutarnje politike. Tražila se samo zgodna prilika za ostavku vlade. Ta se pružila, kada je pao dr Ninčić. Odmah poslije toga održana je konferencija vlade, na kojoj je Uzunović izjavio, da ova vlada ne može da radi i da treba dati mogućnost, da se stvori uspješnija vlada. Zatim je 7. t. m. slijedila ostavka, koju je kralj primio.

Sastav nove koncentracione vlade bio je povjeren opet g. Uzunoviću. No radikalni klub na svojoj sjednici dao je tad jednodušno povjerenje Pašiću i izjavio nemogućnost daljnje saradnje s radićevcima. Uzunović tad pregovara s Davidovićem, koji načelno nije protivan, da sa Uzunovićem sastavi vlada, koja bi u bitnosti bila samo srpska vlada, jer bi iz nje bili isključeni Hrvati i Slovenci. No on stavlja teške uslove i obzirom na ministarske lisične i obzirom na promjenu dosadašnjega režima. Pašić međutim putem novina izdaje komunique, kojim desavuiše Uzunovića, jer da je samo njemu (Pašiću) klub dao odriješene ruke u rješavanju krize. Uzunović prekida tad daljnje pregovore s demokratima i vraća kralju mandat, jer da je potrebna konsultacija na široj osnovi. Kralj je počeo nato sa konsultovanjem pojedinih stranačkih šefova. Saslušan je bio Pašić i Radić. Bio je već pozvan i Davidović. No što je uprav stigla nenadna vijest o smrti Pašićevoj i daljna konsultovanja su bila prekinuta, da se nastave iza njegove sahrane.

Kakva će se vlada sastaviti: da li koaliciona ili koncentraciona, još se ne zna. U političkim krugovima vjeruje se, da će nakon Pašićeve smrti nastati velike promjene u našem političkom životu.

Jedno ipak ovom prigodom hoćemo i moramo da naglasimo, jer smo o tome čvrsto uvjereni: Prilike u našoj državi samo će se onda urediti, ako se vlada postavi na čvrstu bazu iskrenoga i trajnoga spo-

razuma između Srba, Hrvata i Slovenaca, na podlozi potpune jednakosti i ravnopravnosti ovih triju bitnih dijelova naše države. Ne samo unutarnji, nego i vanjski položaj naše države zahtijeva, da na čelu naše države stoji vlada Srba, Hrvata i Slovenaca, vlada iskrenoga sporazuma i demokracije, koja će ozdraviti našu unutarnju upravu i popraviti naš pokolebani ugled u vanjskom svijetu. Kombinacija vlade bez Hrvata i Slovenaca bit će samo neuspjao pokušaj, za koji je bolje, da izostane!

† Nikola Pašić.

10. t. m. stiže nenadna vijest, da je Nikola Pašić preminuo. Zadnje vrijeme do pred samu smrt osamdesetogodišnji starac živio je sudjelovao i bio glavna ličnost u jednoj političkoj borbi, čiji značaj, uzroke i posljedice sadašnjost ne može da utvrdi i ocijeni sa potrebnom sigurnosti i temeljitosti. Čio život Nikole Pašića bio je niz uspješnih borba za oslobođenje i podignuće naroda. Na koncu je doživio i slom austro-ugarske monarhije i oslobođenje i ujedinjenje troimenoga naroda u ovoj našoj mladoj državi. Možda je istina, da nove prilike nijesu naše pripravne ni mase svega naroda ni glavne njegove vođe. Odatle su nastale sve one poteškoće i borbe u unutrašnjem političkom životu naroda i države. Razine oprečne političke koncepcije težile su ipak za istim ciljem: za postignućem potrebne ravnoteže i konsolidacije u našem javnom životu. No o svemu tomu može samo nepristrana historija da dade definitivni sud.

Nikola Pašić podlegao je na megdanu, u vatri žestoke borbe sa političkim i ličnim protivnicima, a i sa vlastitim pristašama. U toj borbi veliki državnik nije štedio sebe. I tu otklače jedna od njegovih glavnih odlika. Osobito srpski dio naroda njega je uprav obožavao i susretao ga najvećim povjerenjem. Nikola Pašić je znamenitim djelima, neprestanim radom i ljubaznosti zadužio svoj narod, koji njegove velike zasluge ne će nikada zaboraviti.

P. u m. l.

Ninčić se povlači iz politike.

U političkim se krugovima kao najvjerojatnije tvrdi, a i sam Ninčić je to novinarima potvrdio, da on ne ulazi više ni u kakvu kombinaciju te da će se povući s političkoga polja, navodeći kao uzrok, da je to njegova davna želja, jer su ga državni poslovi dosad već jako izmorrili.

Pozor delikatesne radnje!
5 kg karton (ca 30 kom.) prima
kranjskih kobasic Din 160.-
franco dobavlja „Globus“ kon-
zervna tvornica d. d., Vrhnika.
Zahtijevajte cijennikel

U izbore!

Uzunović-Radićeva vlada, kad je raspisala oblasne izbore mislila je, da je narod tako izmoren, da većinom ne će pristupiti izbornim kutijama. Međutim svi hrvatski izbornici moraju znati, da im se 23. siječnja pruža prilika, da osude dosadašnji centralistički sistem vladanja i jalovu Radićevu politiku. Tko ostane kod kuće, za toga bi centralisti punim pravom mogli dokazivati, da je zadovoljan sa svime, što se danas događa. Od prošlih izbora izbornici su ljuto izvarani. Njihovo su povjerenje zlo upotrijebili ljudi, koji su pošli u izbore s programom, koji nijesu mislili nikada izvršiti. Ogroman moralni kapital narodnoga povjerenja potratila je jedna stranka, koju vodi nekoliko političkih bankrotera.

Hoće li narod priznati, da odobrava ovu izbornu prevaru? Hoće li i dalje dati povjerenje ljudima, koji su pali na koljena pred centralistima i protivnicima hrvatskoga naroda?

Od posljednjih izbora potraćen je i ogroman kapital narodnoga novca. Svuda se osjeća teška gospodarska kriza. Danas se nalaze u nevolji i seljaci i ogromna većina školovanih ljudi. Znamo, da se množina novca u državi nije smanjila. Znamo, da je novac dobio veću vrijednost nego što ju je imao nekada. Kako to onda, da je bijeda svih narodnih slojeva sve veća?

Vijeće Hrvatske Pučke Stranke u Zagrebu naglasilo je s pravom, da je glavni uzrok narodnoj bijedi centralizam. Izneseno je na vidjelo, koliko su „zaradili“ pojedini ljudi kod posredovanja za državu. Izneseno je na vidjelo, što su zaslužile pojedine porodice u središtu države na račun cijeloga naroda. Sav narodni novac teče kroz džepove i kroz ruke maloga broja ljudi, koji onda otimaju zaslužbu i ugled cijelome narodu. Sve to može da bude zato, jer su neki ljudi dobili previše, a drugi su centri narodnoga života opljačkani i osuđeni na zakržljavanje.

Imamo li još snage, da dignemo svoj glas za pravdu i ravnopravnost? Imamo li još snage, da pokažemo svoje nezadovoljstvo s dosadašnjom centralističkom politikom? Uvjereni smo, da hrvatski izbornici imaju te snage u obilnoj mjeri. I ako se radi samo o izborima za oblasne skupštine, ipak je dan 23. siječnja važan za cio hrvatski narod, jer nam se na taj dan pruža prilika, da osudimo politiku prevare i pljačkanja te da pokažemo cijelom svijetu, da hoćemo nove prilike i potpunu pravdu za sve slojeve i sve krajeve u državi. 23. siječnja glasujte stoga svi za kandidate Hrvatske Pučke Stranke!

Tko će naslijediti Pašića?

Najteže pitanje, koje je Pašić ostavio radikalima neriješeno, jest pitanje nasljedstva u vodstvu stranke. Jedni rade u korist Marka Trifkovića, drugi u korist Uzunovića, treći opet u korist Ace Stanojevića. No prema zadnjim vijestima čini se, da

će do slijedećega kongresa stranke sve stranačke i političke poslove voditi triumvirat, koji bi sačinjavali: Uzunović, Trifković i Stanojević. Pomoću ovoga triumvirata zasad se pokušava spriječiti spor oko nasljedstva. No svakako ova nestašica nasljednika može biti katastrofalna po radikalnu stranku, jer će je pojedini prvaci grabeći se za vodstvo stranke razdrobiti na sitne male grupacije, pa nema nikakva izgleda, da bi se stranka mogla iz ovoga škripa izvući cjelovita i jedinstvena.

Iz Hrv. Pučke Stranke.

Hitna poruka. Da se u svim kotarima uzmogna navrijeme predati kandidatske liste (do 20. t. m.), treba da iz područja svakoga glasačkog mjesta budu Kotarskim Tajništvima stranke hitno, makar brzojavnim putem, saopćeni čuvani žare (kako su uneseni u birački spisak). Ako ta imena ne mogu stići Kotarskom Tajništvu najdalje do 15. t. m., onda ih treba poslati u sjelo nadležnog Okružnog Suda, i to u Šibenik na g. Vladu Kulića iz kotara: Krk, Biograd, Preko, Benkovac, Šibenik, Knin. Za svakoga čuvara treba javiti ime prezime, očevo ime, mjesto stanovanja. U svakoj općini treba što prije održati sastanak pouzdanika i viđenijih ljudi iz općine, da se dogovori glede agitacije i namaknuća potrebitih sredstava za agitaciju.

Sastanak Pokraj. Uprave HPS za Dalmaciju. 6. t. m. održan je u Splitu sastanak Pokrajinske Uprave HPS, komu je prisustvovao i glavni predsjednik stranke g. Stj. Barić te kotarski tajnici stranke. Poslije svestrane debate zaključeno je, da Hrvatska Pučka Stranka svugdje istupi samostalno. Iznimke treba da budu prethodno odobrene od pokrajinskoga vodstva stranke. Uzeta su u pretres izvješća iz pojedinih kotara i konstantiran je vrlo dobar napredak HPS. Svima prednjači naš Sinj. Određene su direktive za pojedine kotare. HPS ide u ove izbore sigurna za uspjeh.

Kotarski sastanci HPS u Splitu i Sinju. Prošlih dana održani su kotarski sastanci HPS u Splitu i Sinju, na kojima je stvoren zaključak glede kandidata stranke, koji će se predložiti vodstvu stranke. Kao prvi na listi za splitski kotar predložen je g. prof. Ivo Juras, a za sinjski kotar v. don Bartal Ganza. Sastanci su protekli sred najboljega raspoloženja.

Politički tečaj HPS u Drnišu. 7. i 8. t. m. održan je u Drnišu politički tečaj HPS, koji je otvorio predsjednik drniške organizacije HPS g. dr Ivo Bučić, predavanja o državi, o programu HPS, o taktici HPS držao je prof. I. Juras, a o taktici Stjepana Radića O. I. Mendušić. Tečaj je bio vrlo dobro posjećen sa strane starih i novih pristaša HPS iz čitave drniške krajine, u ime kojih je predavačima zahvalio g. Korš. I u ovome se kraju redovi HPS sve to više jačaju te narod listom opet prelazi u ovu stranku, koja je dosljedno kroz ovih 8 godina uvijek zastupala jedan program i jednu taktiku.

Proslava „Djačkoga Dana“

Crkvena svečanost. — Svečani sastanak đastva. — Bakljada. — Akademija u Kazalištu.

„Đački Dan“, koji 8. prosinca, na blagdan Bezgrješnoga Začeca Bl. Dj. Marije, katoličko đastvo slavi po svim našim krajevima, osobito se svečano ove godine proslavio u Šibeniku. U njegovoj proslavi sudjelovala su sva mjesna katolička društva, osobito Orlovi i Orlice.

U 8 sati ujutro iz Badžane pošla je velika orlovska povorka, predvođena „Šibenskom Glazbom“, do katedrale, da prisustvuje sv. Misi, koju je otčitao kaptolski prepozit Msgr. Truta te iza evanđelja održao lijepu prigodnu propovijed. Preko sv. Mise su se svi Orlovi i Orlice te članovi ostalih katoličkih društava korporativno okrijepili presv. Euharistijom.

Popodne u 3 sata u Badžani je održan svečani sastanak „Đačkoga Orla“ i „Đačke Orlice“, koji je svojom prisutnošću počastio i presv. biskup. Iza lijepoga proslava slijedila je deklamacija Dujmušićeve pjesme „Neoskvrnjenoj“, pak predavanje predsjednice „Đačke Orlice“ o hrv. kat. ženskom đačkom pokretu uopće, a napose u Šibeniku. Presv. biskup dr Jerko Mileta, od svih prisutnih burno aklamiran, je tad s osobitim zanosom pozdravio đake-orlove i učenice-orlice, pohvalio njihov dosadašnji rad te im zacrtao smjernice za buduću, osobito im preporučivši, da se što bolje i svestranije odgoje za buduće vođe i radnike orlovske i orličkega pokreta. Zatim je otpjevan u duetu (sopran-alt) krasni „Ave Maria“. Iza deklamacije Poljakove pjesme „Pred kipom domovine“ predsjednik „Đačkog Orla“ održao je predavanje o „mrtvim vođama“. Sastanak je zaključen pjevanjem orlovske himne i čvrstom odlukom svih prisutnih, da će još intenzivnije nastaviti radom u svojim organizacijama oko oživotvorenja svoga uzvišenoga programa.

Navečer prema programu bila je bakljada. U 8 sati pošla je iz Badžane veličanstvena povorka od preko 250 Orlova i Orlica, te je uz zvukove orlovske himne i paljenje bengala preko obale ulicom Kralja Tomislava uz gusti špalir građanstva, koje je razdragano burno pljeskalo, stigla do Gradskoga Kazališta, pred kojim se sakupila ogromna masa svijeta.

Nešto prije devet sati započela je akademija, koju je otvorio načelnik mjesnog Hrv. Kat. Orla brat A. Šperanda, lijepim proslavom o značenju ovoga dana i orlovskom pokretu. Zatim su monturirani članovi izveli uz pratnju „Šibenske Glazbe“ divnu simboličku vježbu

„Lijepa naša“, a ženski pomladak tako lijepim uspjehom uz pratnju O. Iv. Gligote na klaviru i pjevanje simboličku vježbu „Mlada sam Hrvatica“. Sedmorica prednjaka su izvela vrlo teške vježbe na ručama na opće zadovoljstvo, a iza toga je uz burno aplaudiranje stupio na pozornicu poznati vrsni tenor vlč. don Joso Krnić i otpjevao vanrednim uspjehom komad „Iz mletačkih elegija“ (op. 829) od Iv. pl. Zajca, dok ga je na klaviru pratio o. I. Gligota.

Na početku drugoga dijela programa izvele su članice lijepe simboličke vježbe „Orlica i Euharistija“ uz pjevanje nar. pjesme „Tri ptičice“ i pratnja klavira, a 20 muškoga pomlatka u potpunog bjelini osobito spremnošću uz pratnju glazbe skupinske vježbe brata A. Zaninovića. Dugotrajno pljeskanje publike iza ovih obiju tačaka najboljim je dokazom njihovom uspjehu. Iza dobro izvedenih prostih vježaba naraštajaca, koje je pratila glazba, otpjevao je ponovno s istim uspjehom vlč. don Joso Krnić komad „Anđeoska suza“ (op. 723) od Iv. pl. Zajca. Naraštajke su uz pjevanje i pratnju klavira vrlo dobro izvele

simboličku vježbu „Zdravo budi, domovino!“ Zatim su deseterica članova-prednjaka, poredana u trokutu, izvela vanredno tešku i efektnu simboličku vježbu „Orli“. Ta je tačka divnim izvođenjem vježbača proizvela kod publike takvu burnu odobravanja, da je morala biti ponovljena.

Na koncu su članice izvele vrlo lijepu živu sliku. Pet članica, obučeni u dalmatinsko, bosansko, hrvatsko, slavonsko i hercegovačko narodno odijelo, držale su ispred sebe pet naših grbova, a između njih i malo poviše njih više članica u lijepim orličkim odorama. Na vrhu pak uz orlovsku zastavu bila je „orlovska misao“ sva u bijelo obučena. Načelnica orlica sestra J. Jadronja recitirala je sastavak o „Orlovske misli u hrvatskim zemljama“, na koncu kojega je kazalištom odzvanjala lijepa i snažna orlovska himna.

Akademija je bila silno posjećena. Kazalište se začas pretrpalo, a ogromna masa svijeta nije mogla doći do ulaznice. Burno odobravanja i neprestano „opet“ najbolje svjedoče o moralnom uspjehu akademije i preciznosti izvedbe svih isključivo teških simboličkih vježbi. Tako lijep susretaj građanstva, koje povorci oduševljeno plješće, najbolje pokazuje simpatije, koje orlovstvo uživa u našem gradu.

Velika Skupština HPS u Sinju.

U nedjelju 5. t. mj. održana je u Sinju veličanstvena skupština Hrvatske Pučke Stranke. Do 2.000 pristaša dohrilo je toga dana usprkos nevremena i sniježne mečave. Skupština je održana u ogromnoj dvorani Katoličkoga Doma.

Nakon što je orlovska glazba odsvirala nekoliko komada, skupštinu je otvorio „nasljednik fra Mije Kotaraša“ kotarski tajnik stranke o. Bone dr Radonić. Izloživši svrhu sazivanja ove skupštine obzirom na predstojeće oblasne izbore uz gromko pljeskanje i klicanje prisutnih daje riječ obljubljenom predsjedniku HPS g. Stjepanu Bariću.

Nakon njegovoga kraćeg govora o izborima i bijednoj ulozi Radića, koji u svakom pogledu popašta i sagiba šiju, te od borca za posebnu Hrvatsku postaje velikim braniocem Vidovanskog ustava, od republikanca monarhistom, a od velikoga mirotvorca oduševljenim militaristom, uzima riječ prof. Juras. On govori o kulturnom i socijalnom programu stranke, koji stoji uvijek nepromjenjiv na kršćanskim i katoličkim principima. Danas, kad se najviše juriša na katoličku vjeru,

potrebno je osobito naglasiti ovaj dio programa stranke.

Iza burnog odobravanja započeo je govor općinski vijećnik HPS don Bartul Ganza. Njegove vatrene riječi i vrući apeli saslušani su silnim zanimanjem i na koncu je bio burno aklamiran. Nakon oduševljenoga govora težaka Petra Dedića, koji je bio tražen neprekidnim povladi-vanjem i pljeskanjem, uzeo je riječ o. Bone dr Radonić. Izrekavši par riječi o pojedinim strankama pozvao je seljake, da u dođućim izborima dađu svi svoje glasove jedinog zaista hrvatskoj stranci — Pučkoj stranci, koja ostaje uvijek dosljedna svom hrvatskom i katoličkom programu te koja hoće da postigne svoju svrhu jedino poštenim radom.

Zatim je uz pratnju glazbe otpjevana „Lijepa naša“, a na želju naroda održao je predsjednik Barić oduže predavanje o ekonomskom pitanju u našoj državi.

Ova veličanstvena skupština dokazala je, da se cetinski seljak povratio opet sav u krilo HPS, po kojoj će mu svanuti dani bolje budućnosti.

Proglašite Katoličkoga Dnevnika.

Današnjem našem broju prilaze mo proglaš, što ga je izdala Privremena Uprava Katoličkoga Dnevnika zajedno sa Pijevim Društvom i Katoličkim Narodnim Savezom u Zagrebu. Proglašite sa priložene i dvije „Izjave“. U jednoj od njih obećaje se, da će se pretplatiti na Katolički Dnevnik, a u drugoj da će se kroz stanovito vrijeme postati hiljadarom. One naše čitaocce, za koje smo priložili ovaj proglaš sa „Izjavama“, molimo, da „Izjave“ izravno šalju u Zagreb ili na Privremenu Upravu Katoličkoga Dnevnika, Kaptol 27. I. kat (za novčane doznake putem čekovnog ureda: Zadržna Sreza u Zagrebu, Trg I, Br. 19. Broj Čekovnog računa: Zagreb 33. 650.) ili na Pijevu Društvo, Zagreb Kureltveva ulica br. 3. II. kat. Oni, koji su postali već hiljadari, neka šalju samo izjavu za pretplatnika.

Akcija oko izlaženja Katoličkoga Dnevnika mora naići na susretljivost naših čitalaca. Jedino o njima ovisi, kada će izaći Katolički Dnevnik i kako će on biti opremljen. Budući da je Uskrš označen kao posljednji rok za izlaženje, ako se sabere potrebna svota osnovnoga kapitala i ako se prijavi 4.000 pretplatnika, to se nadamo, da će se naši prijatelji što prije javiti i kao hiljadari i kao pretplatnici.

Dvadesetogodišnjica „Domagoja“.

8. prosinca „Domagoj“, društvo katoličkih svećilištaraca u Zagrebu, proslavio je vrlo lijepo 20-godišnjicu osnutka svoga društva.

Ujutro im je najprije čitao sv. Misu i održao propovijed njihov duhovnik dr Stj. Bakšić. Pod Misom se domagojci primili sv. pričest. — U 11 sati održana je svečana mati-

neja s ovim rasporedom: 1. Pozdrav predsjednik. 2. Dr Velim. Deželić, sin: Nešto iz povijesti „Domagoja“. 3. a) Daniel von Goeus: Cantilena, b) Juro Tkaličić: Chansonette, c) David Popper: Tarantelle. Izvodio gosp. Stanko Žepić, pratio na glasoviru gosp. Mladen Pozajić. 4. Prof. Petar Grgec: Ideje vodilje „Domagoja“. Mjesto akad. pjevačkog društva „Mladost“, koje je u zadnji čas otkazalo svoju saradnju, otpjevala je nekoliko narodnih pjesama gđa Sestrić. — Kod svečanosti je bilo mnogo odličnika i društvenih prijatelja na čelu s preuzv. g. nadbiskupom drom A. Bauerom i biskupom dr D. Njaradijem. — Naveče je bila prijateljska zabava, koju je uz ostale posjetio i biskup dr D. Njaradi. Izaslanici raznih naših i slovenačkih katoličkih društava izrekli su svoje pozdrave, a pročitani su pozdravi, koji su društvu stigli izvana.

U našem katoličkom pokretu imao je „Domagoj“ važnu ulogu. Iz njega su izašli u većini svi naši školovani javni radnici i gotovo svi vođe naše Hrv. Pučke Stranke. Mi stoga „Domagoj“ od srca pozdravljamo i želimo mu, da ustraje u svome plemenitom nastojanju!

Svečani otvor i blagoslov lurdске spilje.

U nedjelju 5. t. mj. bio je svečani otvor i blagoslov nove lurdске spilje kod samostana sv. Lovre. Iako je gotovo cio dan kišilo, proslava je ipak izvedena na svačije zadovoljstvo. Spilja je bila prekrivena velikim zastorom, koji je pokrio cio otvor spilje, a ispred nje bilo je sve okićeno cvijećem i zelenilom.

Sama proslava započela je povorkom, koju je presvij. biskup vodio iz varoške župne crkve. Povorka je došla pred spilju te je odmah obavljen otvor i blagoslov. I pao je zastor, a prisutno mnoštvo vidjelo je spilju — to remek djelo, koje je niklo u jednoj umjetničkoj duši, a ruka ga umjetnikova i dogotovila, prvi put zajedno sa prelijepim kipom presv. Djevice. To je bio divan prizor. Među mosurima, koji su kroz vijekove gledali krasote našega skradinskog buka, stoji nebeska Kraljica i moli se, te gleda na pobožno mnoštvo, koje aza svu kišu puno zanosa stoji pred spiljom.

Nakon blagoslova otpjevao je „Cecilijanski zbor“, koji je bio postavljen u kuru spilje, lijepu pjesmu: „Sva si lijepa, o Marijo!“ od P. Stanislao di Pietro. Iza toga slijedila je svečana pontifikalna Misa u crkvi sv. Lovre. Pjevao je također „Cecilijanski zbor“ lijepu 4-glasnu Misu od Gollera i dvije Gospine pjesme. Pratila je na harmoniju vrsna glasoviračica č. sestra Ćirila, dominikanka, a dirigirao je zborovoda o. Ivan Glibota. Preko sv. Mise održao je lijepi i učen prigodni govor provincijal m. p. O. Petar dr Grabić, ističući osobito značenje naše spilje u duševnom životu i preporodu hrvatskog i katoličkog grada Šibenika.

Blagoslovu i pontifikalu prisustvovali su uz brojno građanstvo i predstavnici vlasti.

Nakon sv. Mise odličnici su gledali spilju, a vodio ih je i pokazivao sam umjetnik g. Nikola Bolčić. Svi su ostali zadivljeni ljepotom i majstorskom izradom spilje te su

umjetniku izrazili svoje priznanje i udivljenje.

U 6. s. uvečer bila je je još zanimivija tačka proslave: pobožnost sa litanijama u samoj spilji. Spilja je bila rasvijetljena električnim žaruljama i umjetnim vatrama te je pružala neobično čaran izgled. „Cecilijanski zbor“ ispjevao je divne litanije za mješ. zbor od dra O. Sokola i „Sva si lijepa o Marijo“. Nakon pobožnosti zapjevao je zbor: „Sred te se pećine“, a cijelo mnoštvo prihvatilo, te je, kao pozdrav na koncu krasne svečanosti, pjevao nebeskoj Kraljici među sedrinim mosurima:

„Zdravo, zdravo,
Zdravo, Marijo!“

ORLOVSKI VJESNIK.

Odlikovanje Hrvatskog Orlovskog Saveza, Hrvatski Orlovski Savez primio je ovih dana iz Rima zlatni križ drugoga reda i diplomu za zasluge. Ovo je odlikovanje uslijedilo zaključkom centralnog odbora za proslavu sv. godine — na prijedlog katoličke omladinske internacionale — kao znak priznanja za učestvovanje i sudjelovanje hrvatskog orlovstva kod proslave svete godine. Ovo je novi znak priznanja hrvatskom orlovstvu sa strane sv. Stolice, kojoj će hrvatski Orlovi uvijek za to biti zahvalni.

Tečajevi za orlice. Nasorko će se održati tri orlička tečaja, i to u Šibeniku, Požegi i Sarajevu. U Požegi i Šibeniku drže se tečajevi 28-30. prosinca, a tečaj u Sarajevu od 2. do 6. siječnja. Ovim tečajevima treba da prisustvuju izaslanice već postojećih orličkih društava, a pozivljemo prijatelje našega pokreta, da nastoje, da tom tečaju prisustvuju i izaslanice iz mjesta, gdje još ne postoje orlička društva. — Tečaj u Šibeniku drži se za sva orlička društva u Dalmaciji. Prijave neka se što prije pošalju na naslov: Don Ante Radić — Šibenik.

„Orlovska Straža“. Prvi broj glasila hrvatskog orlovstva „Orlovske Straže“ za g. 1927. izlazi pred Božić sa vrlo zanimljivim i lijepim rasporedom. Pozivljemo ovom prilikom prijatelje hrvatskog orlovskog pokreta, da se pretplate na „Orlovsku Stražu“, jer će na taj način najbolje moći da prate razvoj Orlovstva. Cijena će biti listu za cijelu godinu Din 24.—

Rad orlovskih društava preko naredne zime. Hrvatski Orlovski Savez izradio je posebni nacrt prosvjetnoga rada orlovskih društava kroz narednu radnu godinu. Ovaj je nacrt razaslan svim društvima, a može se dobiti kod HOS-a. Ovih dana izašla je brošurica „Prosvjetna natjecanja“, koja sadržava materijal za prosvjetna natjecanja, koja će se provesti u svim građanskim i seoskim orlovskim društvima. Knjižicu treba da naruči svako društvo za pojedine svoje članove. Cijena joj je Din 2.—, a naručuje se kod Društvene Nabavne Zadrage. — Referent za pozornicu HOS-a nastoji da pribavi što više što poduzetni igrokaza za orlovska društva. Ti su igrokazi oglašeni u šestom broju „Orlovske Straže“, koja je ovih dana izašla. Posebno upozoravamo na igrokaz „Ponoćka“, koji je izrađen za prikazivanje u božićno vrijeme. — Savezni prednjački zbor izdao je propisane vježbe za članstvo, prednjake, naraštaj i ponudak, koje se vježbe mogu dobiti kod H. N. Z. uz cijenu od Din 6.— U programu je dopušteni materijal za organizaciju i vodstvo orlovskoga naraštaja, koji će u najskorije vrijeme izaći.

Nacrt predavanja. Hrvatski Orlovski Savez izdao je ovih dana prvi nacrt predavanja iz hrvatske povijesti, koji sadržava prvi dio odgovora na pitanja, koja su potrebna za prosvjetna natjecanja, propisana po Savezu. — Također je izašlo novo Predavanje za naraštaj, koje se može dobiti kod HOS-a.

Igrokaz „Nad ponorom“, podesan za izvođenje u orlovskim društvima, može se dobiti kod HOS-a. Prepisan je na strojopisu. Pojedina kopija stoji Din 25.—

Savezni prednjački tečaj u Zagrebu. I ove godine će prednjački zbor HOS-a održati u Zagrebu 9-17. I. prednjački osamndnevi tečaj. Na ovaj tečaj mogu društva poslati jednoga ili dva bolja vježbača, koji barem dobro znadu proste vježbe za ovu godinu. — Stan i hrana će dnevno stajati din 20.— Prijave sa oznakom imena, starosti i funkcije u društvu (načelnik, prednjak, obični vježbač itd.) šaljit će odmah na Prednjački zbor.

Skrbna i razumna kućedomačica ne upotrebljava za pranje nijedno drugo sredstvo kao „Persil“ to dobro i neštetno sredstvo za pranje. Satakovim postupkom nikada nije imala slabo iskustvo.

IZ GRADA I OKOLICE.

Žalba. Općina je uputila Sreskom Poglavarstvu, Upravnom Sudu i Velikom županu slijedeću žalbu: „Šibeniku grada pripadaju po najnovijoj statistici 2 zastupnika, jer grad broji 15.716 stanovnika. Šibenik nije valjda Vis. Molimo ispravite ovu pogrešku i gradu Šibeniku dodijelite 2 zastupnika, jer je u građanstvu veliko ogorčenje nad takvim riješenjem Upravnoga Suda, kojim je Šibeniku dodijeljen samo jedan zastupnik. — Srezu pak šibenske pripada 6 zastupnika, jer srez ima 57.000 po statistici Ministarstva unutrašnjih dela od godine 1922., koje je štampana u „Riječniku“ god. 1925. Dok ovo stavljam do znanja, molimo, da se ispravi ova krupna pogreška učinjena gradu Šibeniku, kao i srezu šibenskom molbom, da predazmete čim prije potrebite mjere, da Upravni odbor popravi svoje navedeno riješenje.“ — 9. o. mj. primila je Općina od Predsjedništva Upravnog Suda u Dubrovniku na tu žalbu odgovor, koji glasi: „U vezi Vaše depeše u pogledu određivanja broja članova za oblasnu skupštinu za grad Šibenik, saopćuje se, da je ovaj Sud na svojoj općoj sjednici našao, da je za određivanje broja članova za oblasnu skupštinu mjerodavan samo službeni popis od godine 1921., odnosno, gdje nema ovoga, onaj iz godine 1910., dok se svi kasniji neslužbeni podaci ne mogu uzeti u obzir, pa s toga razloga bilo je odbijeno traženje prava na dva poslanika.“ — Nakon ovakva riješenja Općina je bila prisiljena da ponovno uputi Ministarstvu unutrašnjih djela ovu molbu: „Upravni Sud u Dubrovniku, u sjednici 6. o. mj. zaključio je, gdje nema službenoga popisa od godine 1921., da je mjerodavan popis od godine 1910. Prema tome odredio je gradu Šibeniku jednoga poslanika za oblasnu skupštinu. Godine 1921. Šibenik je bio pod talijanskom okupacijom, pak nije mogao biti obavljen popis, već je izvršen naknadno i prema tome popisu grad broji 15.716, pa mu po pravu pripadaju dva poslanika. Izvolite shodno odrediti. Odluka Upravnog Suda učinila je veoma loš utisak na pučanstvo, koje smatra tu odluku nepравdom.“

Objeltnica smrti pok. biskupa Mahnića. Danas 14. t. mj. navršuje se šesta objeltnica smrti velikoga biskupa, narodnoga borca te početnika i vođe hrvatskog katoličkog po-

kreta dra Antuna Mahnića. Ovom prigodom Hrv. Kat. Orao izdao je osmrtnicu, kojom javlja svim Orlovima i Orlicama te prijateljima hrv. kat. pokreta, da će se danas ujutro u 7 sati u varoškoj župskoj crkvi održati zadušnice, a u 7 sati uvečer u Badžani svečana komemoracija.

Za prgonjene katolike u Meksiku. Prigodom nečuvehnih progona i okrutnosti, što ih proživljavaju katolici u Meksiku, katolička ženska internacionala upravila je poziv svim katoličkim ženama čitavoga svijeta, da 8. prosinca, na dan Bezgrješnog Začeca Bl. Dj. Marije, pristupe sve Stolu Gospodnjemu, te se vruće pomole Svevišnjemu, da skрати vrijeme njihovih užasnih patnja i da im dade snage, da ih junački prebrode. Tome pozivu odazvale su se i sve članice mjesnih ženskih kat. udruženja te su 8. t. mj. na tu nakanu namijenile sv. pričest.

Blagdan Bezgrješnoga Začeca proslavljen je i ove godine na svečani način u crkvi sv. Frane. Pred blagdan je održana devetnica. Ujutro iza pjevanih lekcija redale su se brojne sv. Mise, preko kojih je silno mnoštvo pobožnoga svijeta pristupilo sv. pričesti. U 10 1/2 sati bila je svečana pontifikalna sv. Misa presvij. biskupa, preko koje je „Cecilijanski zbor“ otpjevao lijepu četverglasnu Misu od Gollera i motet „Sva si lijepa“ od P. Stanislao di Pietro. Popodne je presvij. biskup dr J. Mileta održao lijepu i zanosnu prigodnu propovijed, a iza nje svečani blagoslov.

Smrt mlade orlice. 9. t. mj. nakon kratke ali teške bolesti zamijenila je ovaj život boljim u vječnosti 7. godišnja članica orličkog pomlatka dobra i poletna Desanka Guloznić Simina. U petak joj je priraden vrlo lijep sprovod, te su je mlade družice i sestre korporativno otpratile na vječni počinak. Dok miloj pokojnici želimo Božji raj, obitelji izrazujemo svoje najskrenije saučeeće!

Ženski pokret u Šibeniku javlja, da će narednih dana posjetiti Split i Šibenik gđica Alojzija Štebi, predsjednica Alijanse Ženskih pokreta u Kraljevini SHS. Tom bi prilikom održala predavanje vrhu jedne vrlo važne i zanimive teme. Pošto je gđica Štebi poznata kao izvrsna konferensijerka, ta je vijest pobudila u gradu opravdan interes. Predavanje bi se po mogućnosti održalo u gradskom kazalištu 19. t. mj., o čemu će se općinstvo pravodobno obavijestiti.

Ima dobruć sapuna.
Boljih od Schichtovoga nema.
Najbolji je jedino

Schichtov Sapun
znak Jelen.

Budite oprezni kad vam nude sapun „dober kao Schichtov“.
Za najpobolju kakvoću leniti samo ime SCHICHT i znak JELEN.

Zabava „Zore“. 18. i 19. t. mj. ltv. kat. žen. prosvj. draštvo „Zora“ u prostorijama Badžane priređuje zabavu s obilnim i vrlo lijepim programom. Sva čista dobit namijenjena je za božićnicu, koju priprema društvo siromasima, zaklonjenim u „Uboškom Domu“. Pohrlite stoga u što većem broju na ovu zabavu i što obilnijim doprinosom pomozite društvo u ovoj plemenitoj akciji!

Izvanredna sjednica općinskog vijeća za izbor dvojice članova, koji će pripadati odboru za rješavanje utoka upogled biračkih spiskova za oblasne izbore, održana je 7. o. mj. u općinskoj zgradi na Poljani. Jednoglasno su izabrani vijećnici gg. Dane Škarica i Andrija Lušić, a njihovim zamjenicima gg. Mijo Grubišić i Antun Belamaric.

Blagdan sv. Nikole proslavljen je i ove godine u crkvi sv. Nikole paljenjem vatrometa i velikom crkvenom svečanošću.

Zima. Zadnjih dana vladala je jaka studen uz duhanje sjevernjaka. Zima je jaka, osobito na izloženijim selima.

Brzojavni spoj sa Zatonom. Općina je uputila molbu Direkciji pošta u Splitu, da spoji i Zaton telegrafskom i telefonskom žicom. Kako blizu samoga Zatona prolazi telegrafska i telefonska žica, taj bi spoj vrlo malo stao, a vrijedno je, da to mjesto dobije vezu, jer kroza nj prolazi mnogo robe, koja ide iz Like i Kotara na more.

Naši pokojnici. Od 18. XI. 11. XII. t. g. umrli su u privatnom stanu: Bečić Zorka Mićina (15 d.), Subro Stevo Ristin (4 g.), Kužina Vlade (mrtvorod.), Lambaša Anka Nikina (6 mj.), Ante Prebanda (56 g.), Šurkalo Jela žena Nikole (72 g.), Bajica Paško (15 d.), Mladen Crvak (29 g.), Junaković Dane (2 mj.), Guloznić Djevana Simina (7 g.) i Mastela Greba wd. Simeona (42 g.); u bolnici: Jurić Antonije pk. Marina iz Splita (60 g.), Mandušić Božica ud. pk. Mije iz Rupa (40 g.), Breuer Josip pk. Karla (61 g.), Vranjković Dušan pk. Mihajla iz Bribira (33 g.), Jurić Joso pk. Tome iz Krapnja (31 g.), Slavica Frane iz Bilica (nedonošče), Kresočić Milica žena Laze iz Bjelinica (23 g.), Miletić Jakov pk. Petra iz Stankovca (59 g.), Marin Luca Nikolina iz Tijesna (14 g.), Marić Antun pk. Mijata iz Kninskoga Polja (40 g.), Tomić Jovanka nez. (19 d.) i Srdić Joveto pk. Damjana iz Bošnja (60 g.). — P. u m. l.

Pregled automobila. Sva automobilska vozila u šibenskom srežu pregledana su zadnjih dana od građevnog inspektora inž. Javoreka.

Stigle cijevi za vodovod. 10. t. mj. stigla su tri vagona cijevi za gradski vodovod, pak bi se s radnjom imalo skoro početi.

Za bolju rasvjetu predgrada. Komisija od nekoliko lica pregledala je s načelnikom dr. Kožulom sva gradska predgrada, te je odlučeno, da se postave svjetiljke na mnoga nova mjesta, kako bi grad bio svugdje dovoljno osvijetljen.

Cijepljenje. Općina je izdala proglas, kojim pozivlje sve roditelje i skrbnike na javno cijepljenje djece, rođene 1916. i 1925., te one rođene 1915. i 1924., koja nijesu bila lani ucijepljena. Cijepljenje se vrši od 7. do 16. o. mj. u općinskoj zgradi na Wilsonovom tergu od 8-11 prije podne i od 4-6 poslije podne u ordinaciji pk. dra Dulibića. Pregled iste djece bit će od 22. do 30. o. mj. Upozoravaju se roditelji, da su obvezani dovesti djecu na cijepljenje po odredbama zakona.

Promet u luci. 28. pr. mj. doploviše u luku: tal. parobrod „Carducci“, da ukrca 100 tona celuloze za Raveno; jedrenjača „Flavio Giora“ po 100 tona ugljena za Veneciju; jedrenjača „Egidio“ po 140 tona ugljena za Anconu. — 30. pr. mj.: parobrod „Ant. Laudi“ po 260 tona ugljena za Veneciju; jedrenjača „Andora“ po 550 tona ugljena za Veneciju; jedrenjača „Gabriella“ po 150 tona ugljena za Rimini, a jug. parobrod „Avala“ doveo je iz Paga 220 tona soli. — 1. o. mj. motorna jedrenjača „Buona Maria“ po 140 tona ugljena za Trst; jug. parobrod „Dalmacija“ po 360 tona ugljena za Sušak; jedrenjača „Ernesta“ po 100 tona ugljena za Trst; jedrenjača „Peppino C.“ po 130 m³ građevinskoga drva za Manfredonu, te parobrod „Iniziativa“ po 370 tona ugljena za Anconu. — 2. o. mj.: motorna jedrenjača „Jela“ po 570 tona ugljena za Rijeku. — 3. o. mj. ukrcao je za vlastitu porabu jug. parobrod „Solun“ 700 tona ugljena, a jug. parobrod „Morava“ počeo je krcati 500 m³ građevinskoga drva za Los Palmas. — 9. o. mj. stigla je u luku jedrenjača „Gisilda“ i ukrcala 140 tona ugljena za Veneciju. — 10. o. mj. doplovio je tal. parobrod „Pozzioreale“, da ukrca 750 tona ugljena

za Veneciju, a jug. parobrod „Sava“ po 350 tona ugljena za Sušak.

Darovi „Uboškom Domu“. Da počaste uspomenu *Andrije Grgića*: Aleksandar Šupuk Din 50 i Vladimir Kulić Din 10. Da počasti uspomenu *Marije ud. Calagni*: Obitelj Bergnoci Din 20. Da počaste uspomenu *Josipa Mazure*: Dr Josip Pasini Din 40; Jere Matačić pk. Mate i don Niko Plančić po Din 20; Antun Kolenz i dr Drago Kulušić po Din 10. Da počaste uspomenu *dra Petra Ružević*: Dr Jerko Machiedo Din 20 i Msgr Vicko kan. Skarpa Din 10. Da počasti uspomenu *Marije ud. Šarić*: Dr Drago Kulušić Din 10. Da počasti uspomenu *Marije Kovacev*: Jerolim DeFilipis Din 40. Da počaste uspomenu *Filomene Benković*: Dr Josip Pasini Din 40; Dr Julije Gazzari i Obitelj Chiabov po Din 30; dr Spiro Seat, don Jerko Jurin i Obitelj dra Martina Čičin-Sain po Din 20; Petar Grubišić, por. čin., dr Joso Lalić, dr Petar Krvavica i dr Tomislav Tonković po Din 10. Da počaste uspomenu *Ivana Kacić-Dimitri*: Obitelj savj. Antuna Kulijs i Ugo Fosco po Din 100; Braća Lušić, Vilim Beros i Obitelj Zafranović po Din 50; dr Vinko Smolčić Din 30; Obitelj Jerolima DeFilipisa, Jere Matačić pk. Mate, Ivan Bergnoci, Marko Ježina i Ante Franić po Din 20; Celeste Rossini, Obitelj L. Battigelli, Vladimir Kulić i Vinko Vučić po Din 10. Da počasti uspomenu *Mate Grgića*: Dr Jerko Machiedo Din 20. Da počasti uspomenu *Bože Bačinića*: Andre Belamaric Din 30. Da počasti uspomenu *Alberta Melini*: Pio Terzaonović Din 50, — Svima darovateljima Uprava najharnije zahvaljuje.

Zlatnike su našli u sapunu „Gazela“ slijedeći: Franja Kralj, Breznik pri Skocijani (Ivan Glohevnik, Škocijan pri Mokronogu), Mica Belčijan, Litija (Lebinger & Bergman, Litija), Breščak Neža, Polzela (Rožnik Josip, Polzela), Jana Gjurin, Gravešina kraj Zagreba (Rudolf Weiss, Zagreb), Ana Slave, Berčice pri Metliki (Jožef Brožić, Metlika), Reberssek, Cerknica (Ivan Butković, Cerknica), Suzana Černe, Bežena pri Rušah (Franjo Lampreht, Ruše), Marija Vari (Mihova), Kropa (Konzumno društvo, Kropa), Dragutin Špiranec, Karlovac (Ivan Strzalkovsky, Karlovac), Marija Kozic, Murska Sobotna št. 248 (Franc Kuhar, Murska Sobotna), Marija Škrjanc, Bizovik št. 41 (J. Perdan, Ljubljana), Elizabeta Brek, Slivnica (Anton Vodenik, Hoče pri Mariboru), Marija Bohinc, Župnišče, Brezovica (Ana Cuden, Brezovica), Magda Šautek, selo Rudeš općina Vrapče (S. Schreiber, Zagreb), Marija Majerić, Sv. Miklavž pri Ormožu (Anton Golensko, Sv. Miklavž pri Ormožu), Milkica Lematić, Banja Luka (Gjorgio Stričević, Banja Luka), Antonija Gros, Dobljetina (Makso Turnšek, Nazarje), Cecilija Dobaj, Duplica pri Kamniku (Jos. Klemenčić, Kamnik), Franciška Zakrajšek, Nova vas pri Rakeku (Prvo delavsko konzumno društvo, Novavas-Rakek), Bara Simonić, Vinji vrh (Prvo delavsko konzumno društvo, Semeč), Antonija Kordiš, Retje št. 14 (Josip Košmerl, Retje pri Orteneku). — Imena u zagradi označuju trgovce, kod kojih je sapun bio kupljen.

„ITO“ pasta za zube - najbolja.

Jesam li platio pretplatu?

Vlasnik, izdavatelj i odgovorni urednik Ante Erga. — Tisak Pučke Tiskare u Šibeniku. — (Predstavnici: Jerolim i Vjekoslav Matačić).

VINARIJ

Recepti za spravljanje veštačkoga vina i rakije kao i sve vrste esencija i holandska mase za veštačko vino.

Recepti koštaju 30 din. Novac slati u napred na:

„HEMIKOS“

Zastupništvo Hemiske robe
RAČA (Kragj), SRBUJA.

Gospodarska Štedionica u Splitu

Rimska ulica 3.
(kod Peristila).

Telefon Br. 363.

Podružnica u Makarskoj

Najveći Dalmatinski
zavod na zadružnom
temelju.

Prima uloške na
knjižice i u tekućem
računu te ih
najpovoljnije
ukamaćuje.

Obavlja sve bankovne
poslove najkulantnije.
Kupuje devize i valute uz
najpovoljniji dnevni tečaj.

Zadružna Gospodarska Banka d. d. u Ljubljani

VLASTITA ZGRADA
UL. KRALJA TOMISLAVA 108

Podružnica Šibenik.

BRZ. NASLOV GOSPOBANKA
TELEFON BR. 16. NOĆNI 67

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT.

Ispostava: BLED.

Dionička glavnica i pričuva preko Din. 6.000.000.

Ulošci nad Din. 250.000.000 — — — — — Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.

PRIMA ULOŠKE NA KNJIŽICE, TE IH UKAMAĆUJE NAJPOVOLJNIJE.

OPREMA SVE BANKOVNE I BURZOVNE POSLOVE POVOLJNO, TOČNO I BRZO.